Adatszerkezetek és algoritmusok

Algoritmusok elemzése

Dr. Fazekas Attila

A tananyag elkészítését az EFOP-3.4.3-16-2016-00021 számú projekt támogatta. A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósult meg.

Függvények növekedésének vizsgálata

- Előző előadásban megvizsgáltuk két kereső algoritmus esetén, hogy azok futási ideje hogyan változik a feldolgozandó adatok számának változása során.
- Minket igazán a futási idő növekedési sebessége, vagyis rendje érdekel, ezért az ezt leíró függvény fő tagját kell csak figyelembe venni.
- Szintén nem fontos a fő tag állandó együtthatója, hiszen, ha kellően nagy a feldolgozandó adatok száma, akkor nem eredményez nagy eltérést.

Függvények növekedésének vizsgálata

- Mi történik akkor, ha a bemenet mérete elég nagy?
- Ekkor a futási idő multiplikatív állandóinak és alacsonyabb rendű tagjainak a hatása eltörpül a futási idő nagyságrendjéhez képest.
- Ezért foglalkozzunk azzal az esettel, amikor a bemenet mérete minden határon túl nő, azaz az **algoritmus aszimptotikus hatékonyság**ával.
- Általában az aszimptotikusan hatékonyabb algoritmus lesz a jobb a végrehajtási sebesség vonatkozásában.
- Kis bemenet esetén néha nem a hatékony algoritmus a hatékony.

Jelölések

- Egy algoritmus aszimptotikus futási idejét olyan függvénynek tekintjük, amelynek értelmezési tartománya a természetes számok halmaza, azaz a bemenet lehetséges mérete.
- Egy adott g(n) függvény esetén $\Theta(g(n))$ -nel jelöljük azon függvények halmazát, amelyek esetén létezik c_1, c_2 és n_0 pozitív állandó, úgy, hogy minden $n \ge n_0$ esetén teljesül a következő egyenlőtlenség

$$0 \le c_1 g(n) \le f(n) \le c_2 g(n)$$
.

Kis gyakorlás kis pontatlansággal

- Igazoljuk, hogy $n^2/2-3n=\Theta(n^2)!$
- Keressük meg a megfelelő c_1, c_2 és n_0 konstansokat!

$$c_1 n^2 \le \frac{1}{2} n^2 - 3n \le c_2 n^2$$

• Mivel n nem lehet nulla, így osszuk végig az egyenlőtlenséget n^2 -tel.

Kis gyakorlás kis pontatlansággal

$$c_1 \le \frac{1}{2} - \frac{3}{n} \le c_2$$

- A jobb oldali egyenlőség igaz n≥1 és c₂≥1/2 esetén.
- A bal oldali egyenlőtlenség igaz n≥7 és c₁≤1/14 esetén.
- Ezek alapján n_0 =7, c_1 =1/14, c_2 =1/2 megfelelő választás.
- Ezzel készen vagyunk a bizonyítással.

O-jelölés

- A Θ-jelölés aszimptotikus alsó és felső korlátot ad a függvényre.
- Amikor csak az aszimptotikus felső korlát jön szóba, akkor használjuk az O-jelölést.
- Egy adott g(n) függvény esetén O(g(n))-nel jelöljük azon függvények halmazát, amelyek esetén létezik c és n_0 pozitív állandó, úgy, hogy minden $n \ge n_0$ esetén teljesül a következő egyenlőtlenség $0 \le f(n) \le cg(n)$.
- Könnyű látni, hogy $f(n)=\Theta(g(n))$ maga után vonja f(n)=O(g(n)) teljesülését.
- O(g(n)) részhalmaza az O(g(n))-nek.

Ω-jelölés

- Ahogy az O-jelölés aszimptotikus felső korlátot, úgy az Ω -jelölés aszimptotikus alsó korlátot ad a függvényre.
- Egy adott g(n) függvény esetén $\Omega(g(n))$ -nel jelöljük azon függvények halmazát, amelyek esetén létezik c és n_0 pozitív állandó, úgy, hogy minden $n \ge n_0$ esetén teljesül a következő egyenlőtlenség $0 \le cg(n) \le f(n)$.
- Bármely két f(n) és g(n) függvény esetén $f(n) = \Theta(g(n))$ akkor és csak akkor, ha f(n) = O(g(n)) és $f(n) = \Omega(g(n))$.

o- és ω-jelölés

- Ellenben az O-jelöléssel az o-jelölés aszimptotikusan nem éles felső korlátot jelöl.
- Ellenben az Ω -jelöléssel az ω -jelölés aszimptotikusan nem éles felső korlátot jelöl.

Függvények összehasonlítása

- Tranzitivitás ha $f(n)=\Theta(g(n))$ és $g(n)=\Theta(h(n))$, akkor $f(n)=\Theta(h(n))$.
- Reflexivitás $f(n)=\Theta(f(n))$
- Szimmetria $f(n)=\Theta(g(n))$ akkor és csakis akkor, ha $g(n)=\Theta(f(n))$

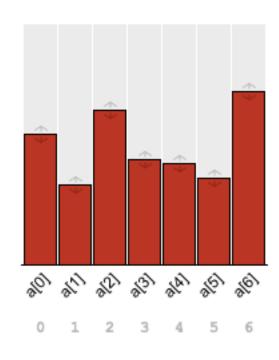

- Első menetben az adatok közül az elsőt összehasonlítjuk az összes többi adattal és ha kisebbet találunk nála, akkor felcseréljük.
- Az első menet végére az első adat a legkisebb lesz.
- Ezek után megismételjük a fenti lépéseket a második adattal, így a második menet végére a második adat lesz a második legkisebb.
- Ezt ismételjük, amíg eljutunk az utolsó adathoz.

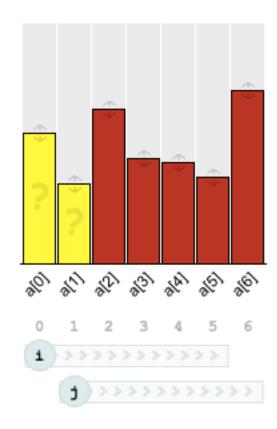


```
def kivalasztasos_rendezes(tomb,n):
    for i in range(n-1):
        for j in range(i+1,n):
            if tomb[i]>tomb[j]:
            tomb[j]=tomb[i]
            tomb[i]=tomb[i]
```

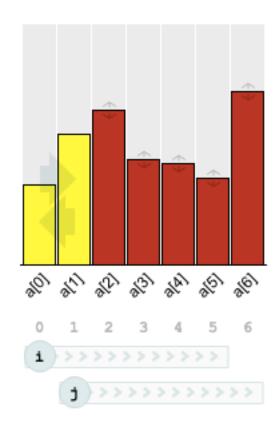

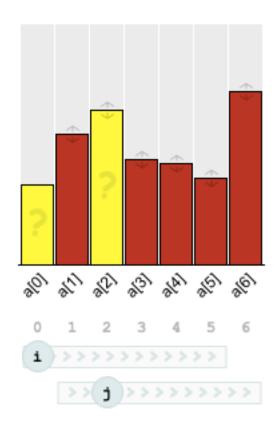

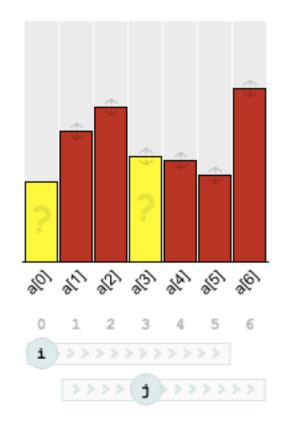

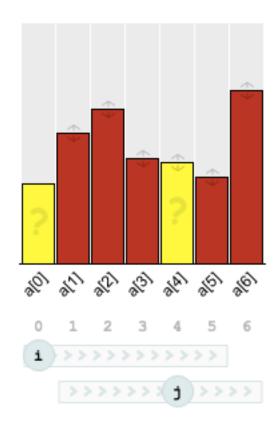

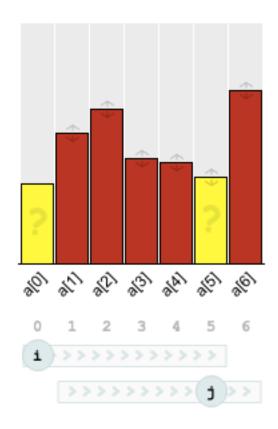

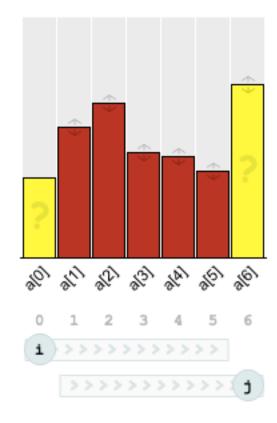

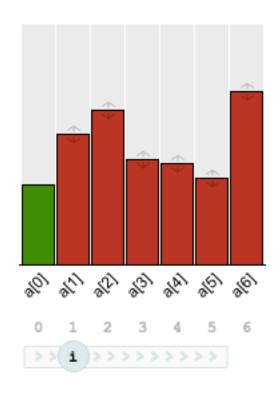

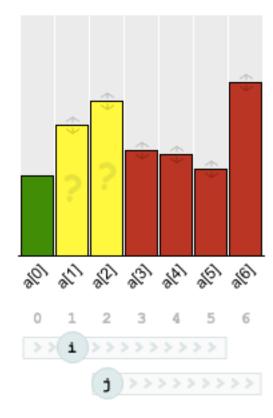

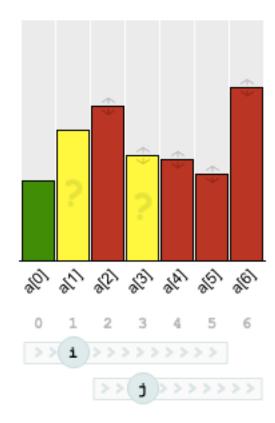


```
FOR i = 0 to 5
FOR j = i+1 to 6
IF a[i] > a[j] THEN
    swap a[i] a[j]
```

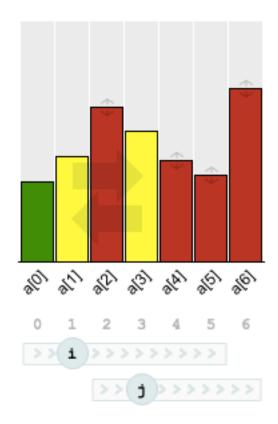

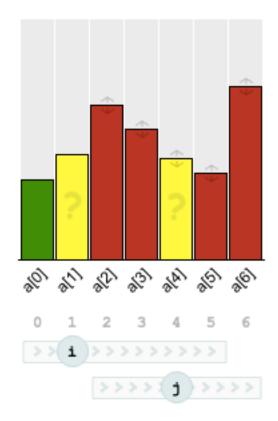

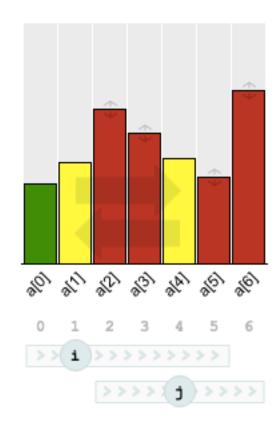

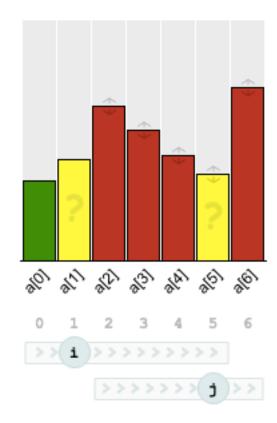

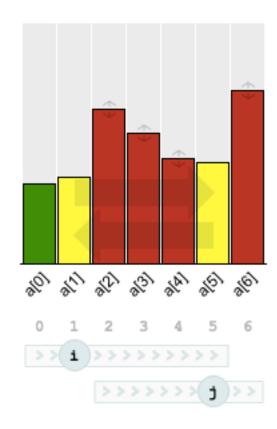

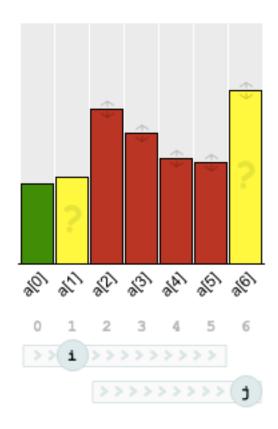

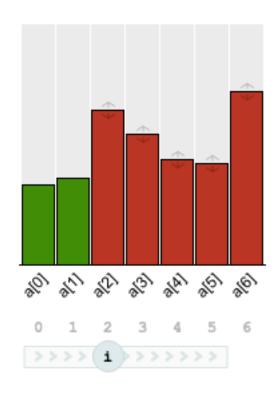

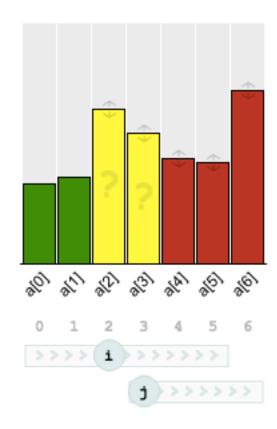

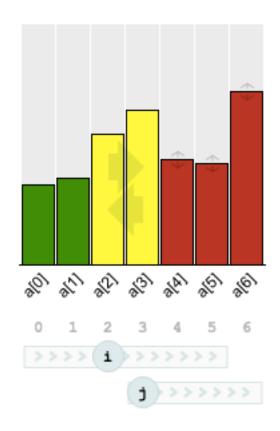


```
FOR i = 0 to 5
FOR j = i+1 to 6
IF a[i] > a[j] THEN
    swap a[i] a[j]
```

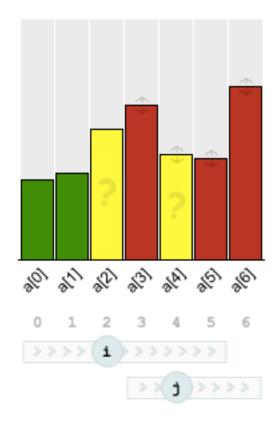

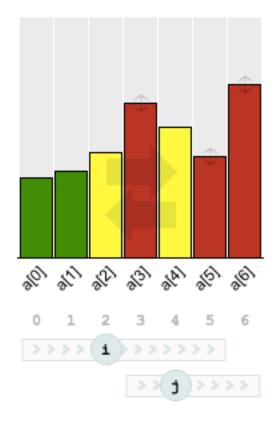

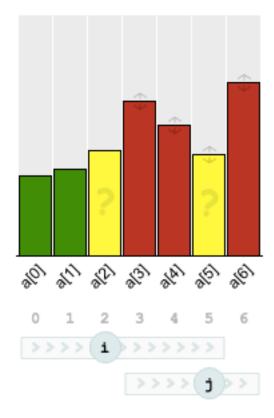

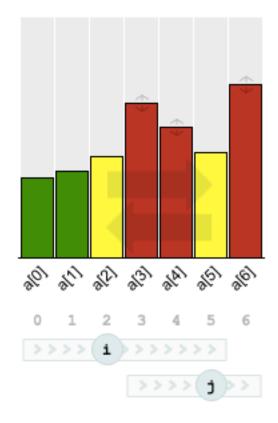

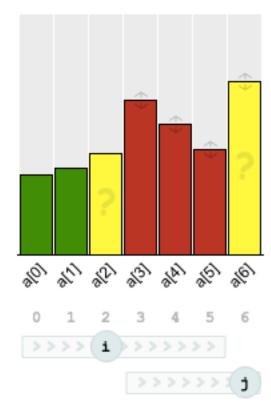

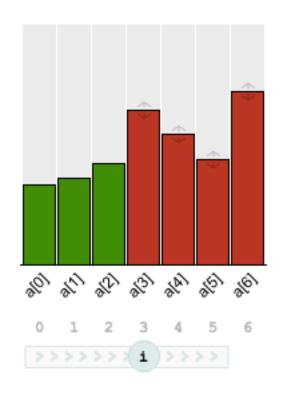

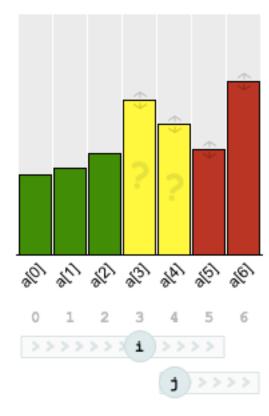

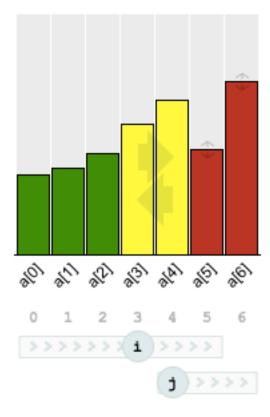

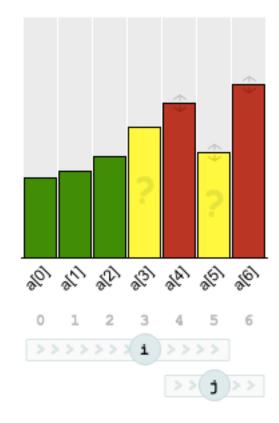

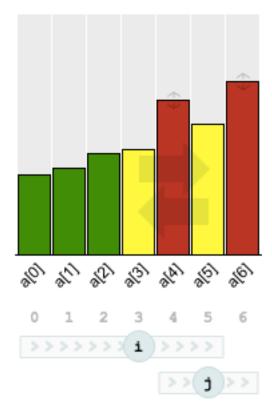

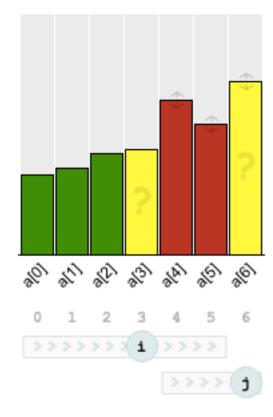

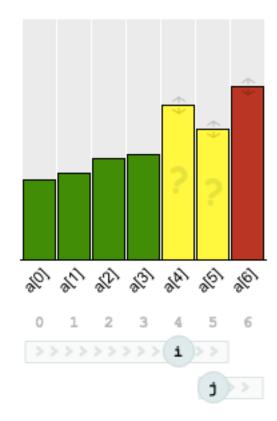

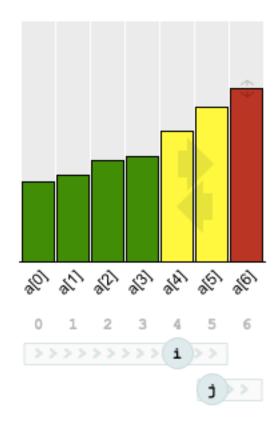

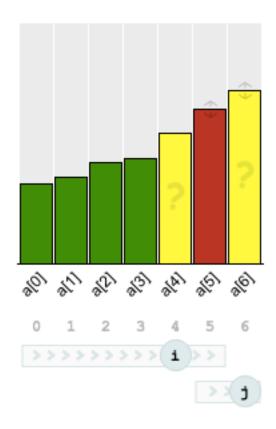

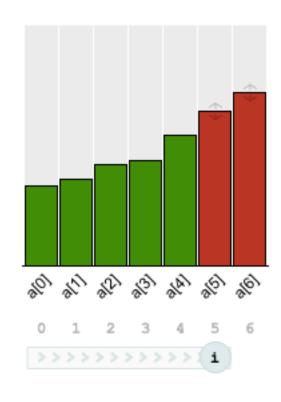

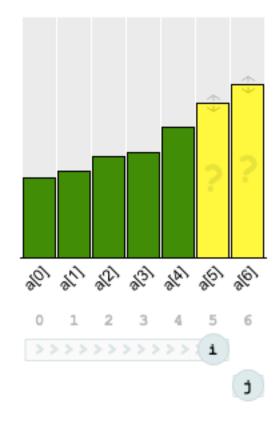

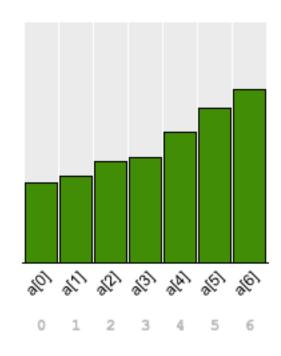

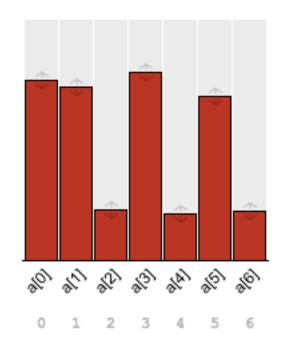
Szélsőérték kiválasztásos rendezés

A szélsőértéket – ez lehet minimum vagy maximum – mindig a még rendezetlen adatok között keresük meg, majd felcseréljük a még rendezetlen adatok első vagy utolsó adatával, attól függően, hogy növekvő vagy csökkenő sorba szeretnénk-e rendezni az adatokat.

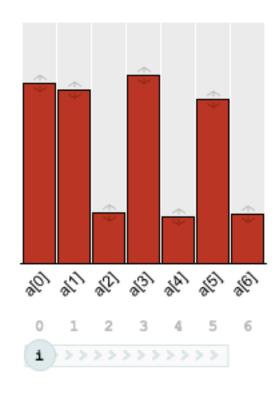
Szélsőérték kiválasztásos rendezés


```
FOR i = 0 to 5
    min = i
    FOR j = i+1 to 6
        IF a[min] > a[j] THEN
        min = j
    swap a[i] a[min]
```


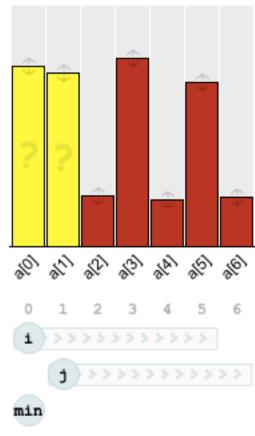
```
FOR i = 0 to 5
    min = i

FOR j = i+1 to 6
    IF a[min] > a[j] THEN
        min = j

swap a[i] a[min]
```

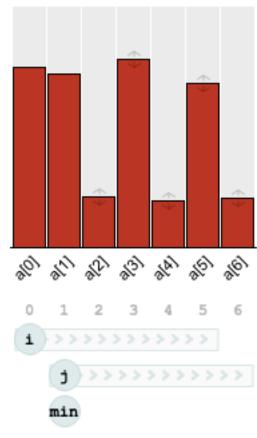

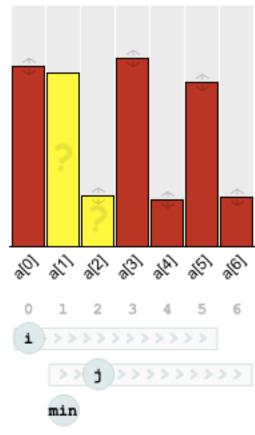
```
FOR i = 0 to 5
    min = i
    FOR j = i+1 to 6
        IF a[min] > a[j] THEN
        min = j
    swap a[i] a[min]
```


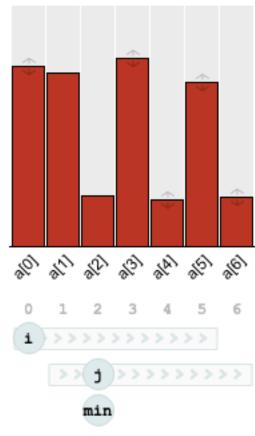
```
FOR i = 0 to 5
    min = i
    FOR j = i+1 to 6
        IF a[min] > a[j] THEN
        min = j
    swap a[i] a[min]
```


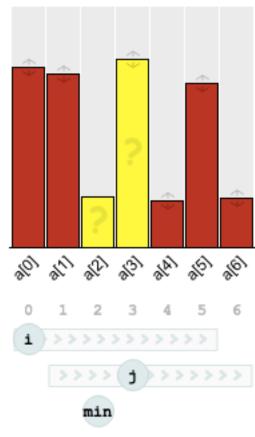
```
FOR i = 0 to 5
    min = i
    FOR j = i+1 to 6
        IF a[min] > a[j] THEN
        min = j
    swap a[i] a[min]
```


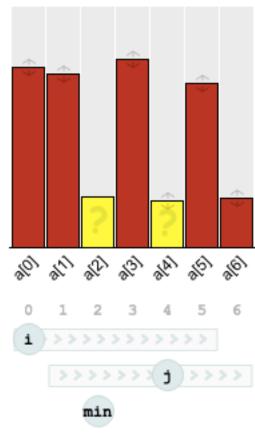
```
FOR i = 0 to 5
    min = i
    FOR j = i+1 to 6
        IF a[min] > a[j] THEN
        min = j
    swap a[i] a[min]
```


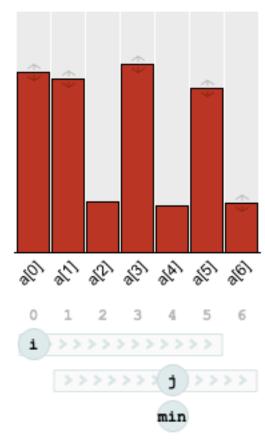
```
FOR i = 0 to 5
    min = i
    FOR j = i+1 to 6
        IF a[min] > a[j] THEN
        min = j
    swap a[i] a[min]
```


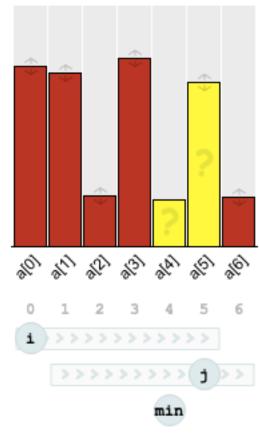
```
FOR i = 0 to 5
    min = i
    FOR j = i+1 to 6
        IF a[min] > a[j] THEN
        min = j
    swap a[i] a[min]
```


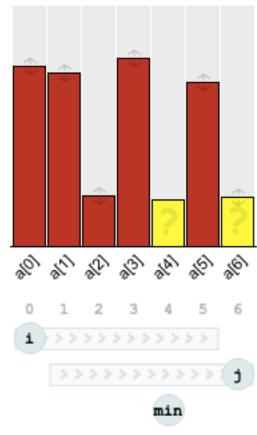
```
FOR i = 0 to 5
    min = i
    FOR j = i+1 to 6
        IF a[min] > a[j] THEN
        min = j
    swap a[i] a[min]
```


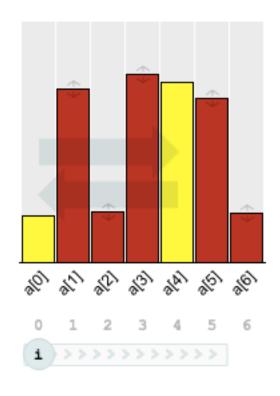
```
FOR i = 0 to 5
    min = i
    FOR j = i+1 to 6
        IF a[min] > a[j] THEN
        min = j
    swap a[i] a[min]
```



```
FOR i = 0 to 5
    min = i
    FOR j = i+1 to 6
        IF a[min] > a[j] THEN
        min = j
    swap a[i] a[min]
```

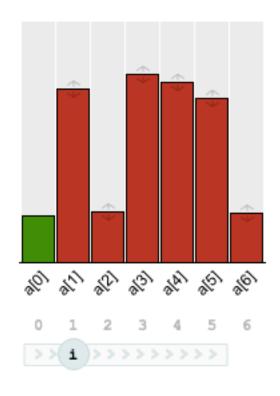


```
FOR i = 0 to 5
    min = i
    FOR j = i+1 to 6
        IF a[min] > a[j] THEN
        min = j
    swap a[i] a[min]
```


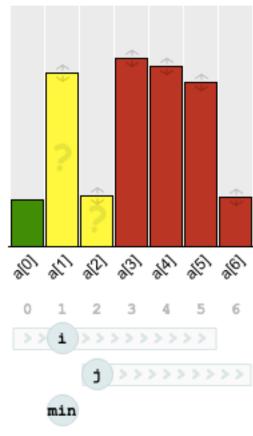


```
FOR i = 0 to 5
    min = i

FOR j = i+1 to 6
    If a[min] > a[j] THEN
        min = j
swap a[i] a[min]
```

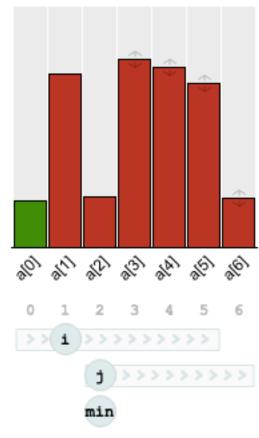

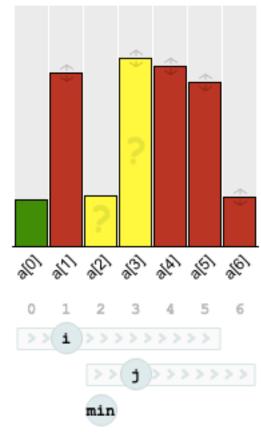
```
FOR i = 0 to 5
    min = i
    FOR j = i+1 to 6
        IF a[min] > a[j] THEN
        min = j
    swap a[i] a[min]
```


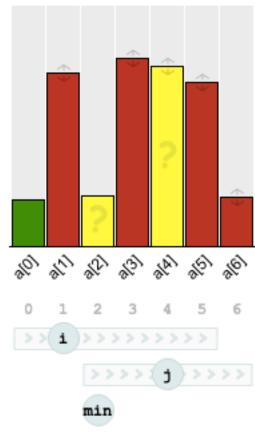
```
FOR i = 0 to 5
    min = i
    FOR j = i+1 to 6
        IF a[min] > a[j] THEN
        min = j
    swap a[i] a[min]
```


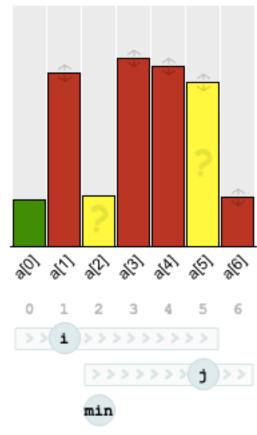
```
FOR i = 0 to 5
    min = i
    FOR j = i+1 to 6
        IF a[min] > a[j] THEN
        min = j
    swap a[i] a[min]
```


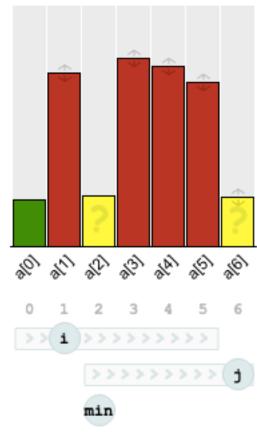
```
FOR i = 0 to 5
    min = i
    FOR j = i+1 to 6
        IF a[min] > a[j] THEN
        min = j
    swap a[i] a[min]
```


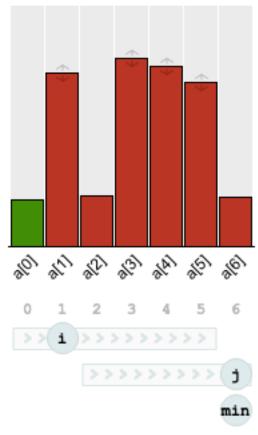
```
FOR i = 0 to 5
    min = i
    FOR j = i+1 to 6
        IF a[min] > a[j] THEN
        min = j
    swap a[i] a[min]
```


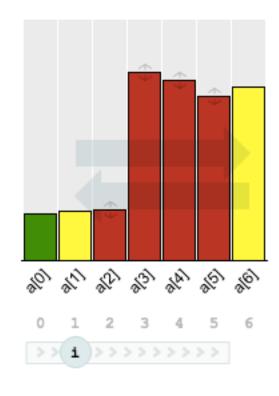
```
FOR i = 0 to 5
    min = i
    FOR j = i+1 to 6
        IF a[min] > a[j] THEN
        min = j
    swap a[i] a[min]
```



```
FOR i = 0 to 5
    min = i
    FOR j = i+1 to 6
        IF a[min] > a[j] THEN
        min = j
    swap a[i] a[min]
```

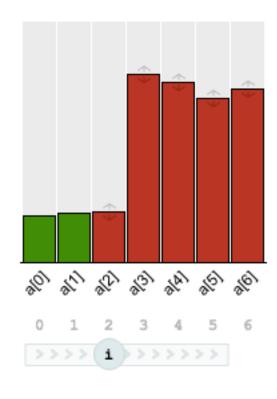


```
FOR i = 0 to 5
    min = i
    FOR j = i+1 to 6
        IF a[min] > a[j] THEN
        min = j
    swap a[i] a[min]
```

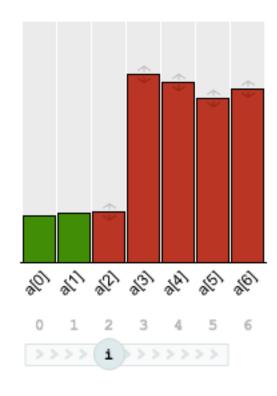


```
FOR i = 0 to 5
    min = i
    FOR j = i+1 to 6
        IF a[min] > a[j] THEN
            min = j
    swap a[i] a[min]
```


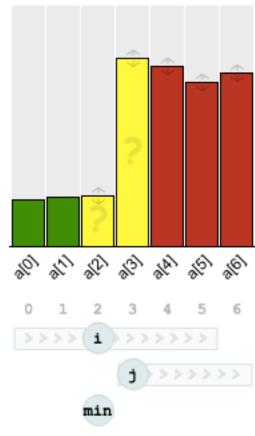
```
FOR i = 0 to 5
    min = i

FOR j = i+1 to 6
    IF a[min] > a[j] THEN
        min = j

swap a[i] a[min]
```

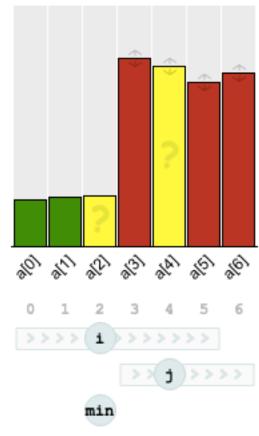

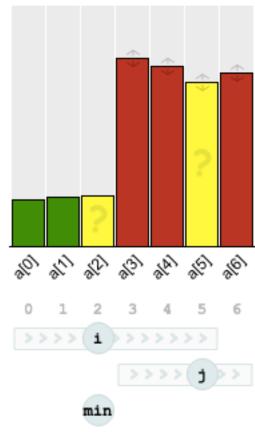
```
FOR i = 0 to 5
    min = i
    FOR j = i+1 to 6
        IF a[min] > a[j] THEN
        min = j
    swap a[i] a[min]
```


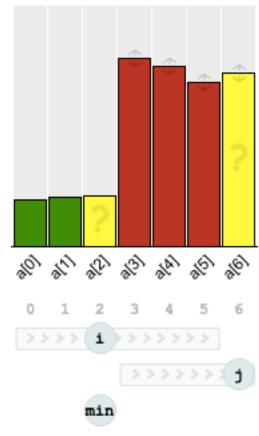
```
FOR i = 0 to 5
    min = i
    FOR j = i+1 to 6
        IF a[min] > a[j] THEN
        min = j
    swap a[i] a[min]
```


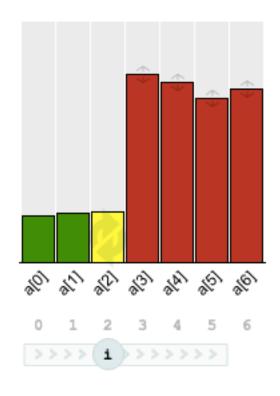
```
FOR i = 0 to 5
    min = i
    FOR j = i+1 to 6
        IF a[min] > a[j] THEN
        min = j
    swap a[i] a[min]
```



```
FOR i = 0 to 5
    min = i
    FOR j = i+1 to 6
        IF a[min] > a[j] THEN
        min = j
    swap a[i] a[min]
```

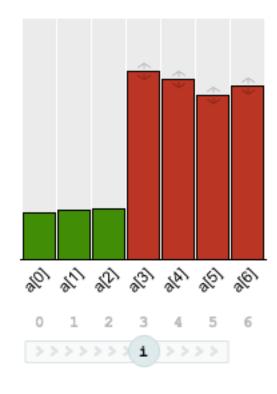


```
FOR i = 0 to 5
    min = i
    FOR j = i+1 to 6
        IF a[min] > a[j] THEN
        min = j
    swap a[i] a[min]
```

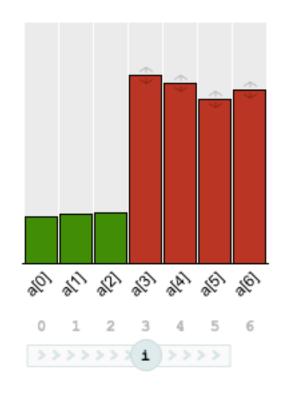


```
FOR i = 0 to 5
    min = i
    FOR j = i+1 to 6
        IF a[min] > a[j] THEN
            min = j
    swap a[i] a[min]
```


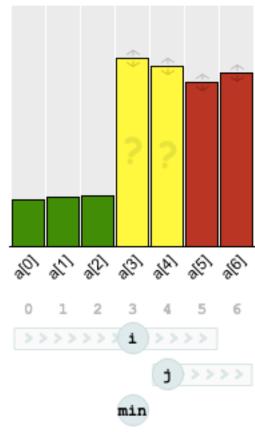
```
FOR i = 0 to 5
    min = i

FOR j = i+1 to 6
    IF a[min] > a[j] THEN
        min = j

swap a[i] a[min]
```

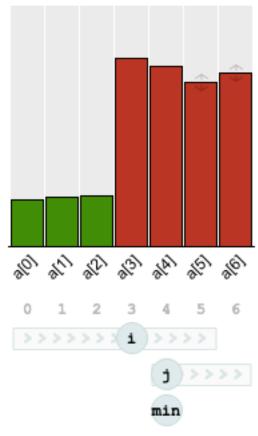

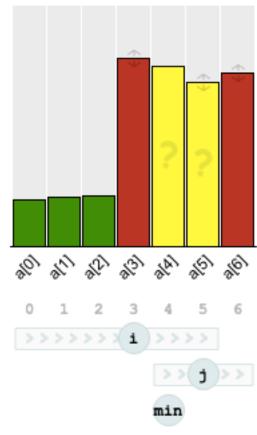
```
FOR i = 0 to 5
    min = i
    FOR j = i+1 to 6
        IF a[min] > a[j] THEN
        min = j
    swap a[i] a[min]
```


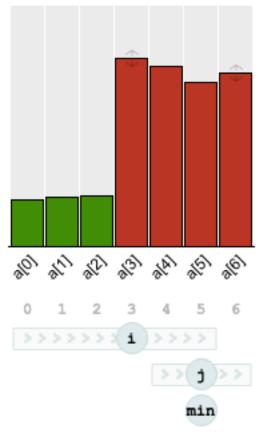
```
FOR i = 0 to 5
    min = i
    FOR j = i+1 to 6
        IF a[min] > a[j] THEN
        min = j
    swap a[i] a[min]
```


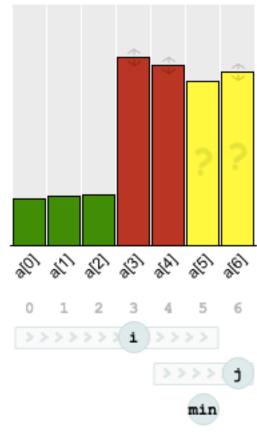
```
FOR i = 0 to 5
    min = i
    FOR j = i+1 to 6
        IF a[min] > a[j] THEN
        min = j
    swap a[i] a[min]
```


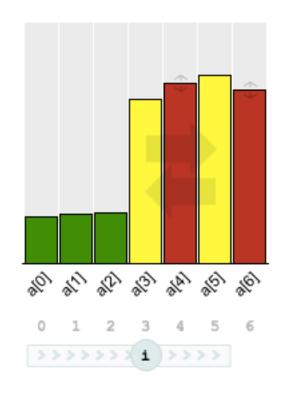
```
FOR i = 0 to 5
    min = i
    FOR j = i+1 to 6
        IF a[min] > a[j] THEN
        min = j
    swap a[i] a[min]
```



```
FOR i = 0 to 5
    min = i
    FOR j = i+1 to 6
        IF a[min] > a[j] THEN
        min = j
    swap a[i] a[min]
```

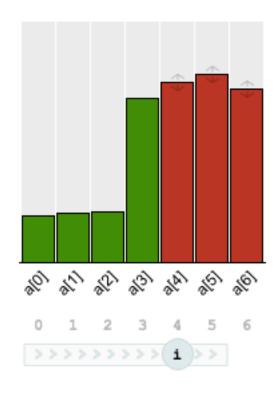


```
FOR i = 0 to 5
    min = i
    FOR j = i+1 to 6
        IF a[min] > a[j] THEN
        min = j
    swap a[i] a[min]
```

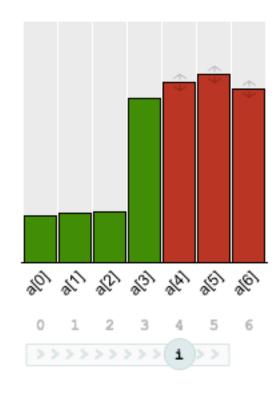


```
FOR i = 0 to 5
    min = i
    FOR j = i+1 to 6
        IF a[min] > a[j] THEN
            min = j
    swap a[i] a[min]
```


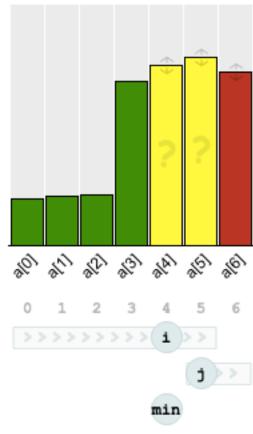
```
FOR i = 0 to 5
    min = i

FOR j = i+1 to 6
    If a[min] > a[j] THEN
        min = j

swap a[i] a[min]
```

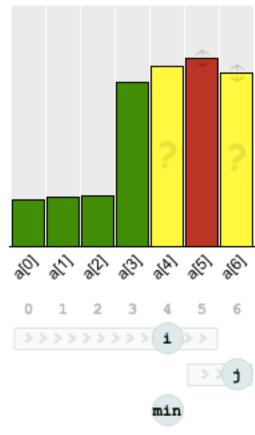

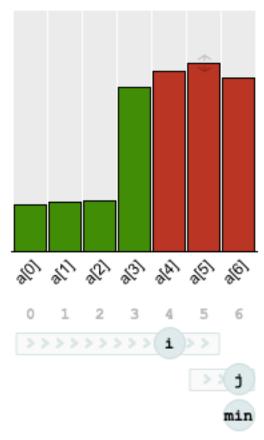
```
FOR i = 0 to 5
    min = i
    FOR j = i+1 to 6
        IF a[min] > a[j] THEN
        min = j
    swap a[i] a[min]
```


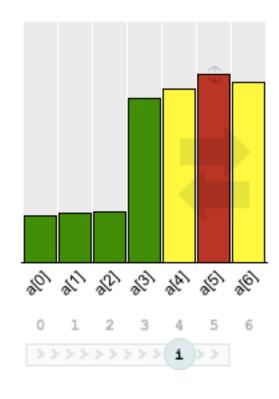
```
FOR i = 0 to 5
    min = i
    FOR j = i+1 to 6
        IF a[min] > a[j] THEN
        min = j
    swap a[i] a[min]
```



```
FOR i = 0 to 5
    min = i
    FOR j = i+1 to 6
        IF a[min] > a[j] THEN
        min = j
    swap a[i] a[min]
```

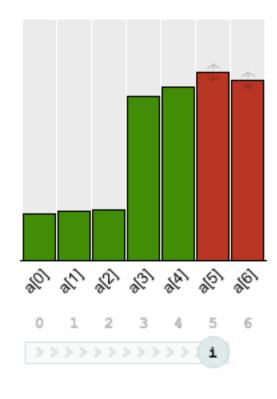


```
FOR i = 0 to 5
    min = i
    FOR j = i+1 to 6
        IF a[min] > a[j] THEN
        min = j
    swap a[i] a[min]
```

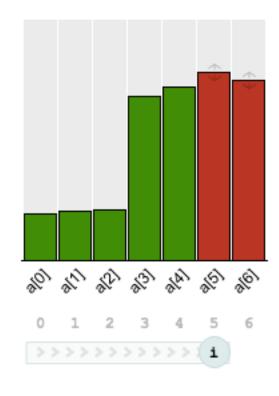


```
FOR i = 0 to 5
    min = i
    FOR j = i+1 to 6
        IF a[min] > a[j] THEN
            min = j
    swap a[i] a[min]
```


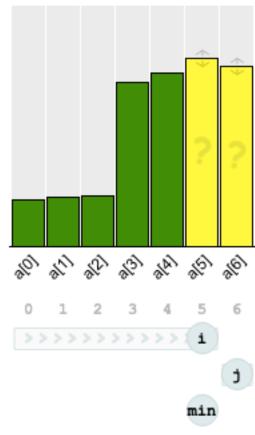
```
FOR i = 0 to 5
    min = i

FOR j = i+1 to 6
    IF a[min] > a[j] THEN
        min = j

swap a[i] a[min]
```

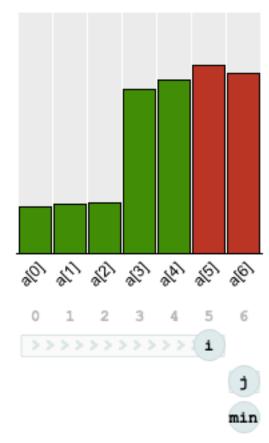

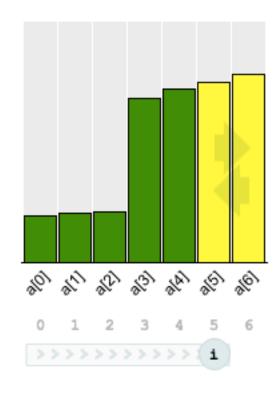
```
FOR i = 0 to 5
    min = i
    FOR j = i+1 to 6
        IF a[min] > a[j] THEN
        min = j
    swap a[i] a[min]
```



```
FOR i = 0 to 5
    min = i
    FOR j = i+1 to 6
        IF a[min] > a[j] THEN
        min = j
    swap a[i] a[min]
```

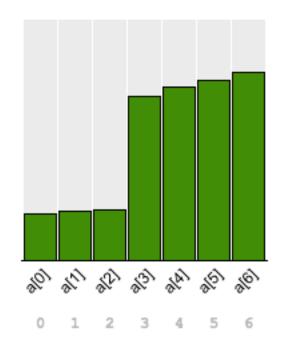


```
FOR i = 0 to 5
    min = i
    FOR j = i+1 to 6
        IF a[min] > a[j] THEN
        min = j
    swap a[i] a[min]
```



```
FOR i = 0 to 5
    min = i
    FOR j = i+1 to 6
        IF a[min] > a[j] THEN
            min = j
    swap a[i] a[min]
```


A két rendezés rövid elemzése

- Szélsőérték kiválasztásos rendezés (N a bemenet mérete)
 - Helyfoglalás: N+1, azaz O(N)
 - Hasonlítások száma: N•(N-1)/2, azaz O(N²)
 - Mozgatások száma: 3•(N-1)/2, azaz O(N)
- A másik rendezés esetén az elemzés hasonlóképpen végezhető el.

Köszönöm a figyelmet!